

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/91/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3711212172
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3711212172.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci žalobcu Ing. X. A., bytom Q. X/A, B., zastúpeného Mgr. K. Q., advokátkou T. A. B. proti žalovanej P. L. A., bytom F. XXX/XXX, X. B., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. januára 2012, č. k. 6C/160/2011-67, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z m e ň u j e tak, že žalobu žalobcu z a m i e t a .

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 99,50 eur, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že byt č. 6, nachádzajúci sa v X. B., na ul. F. na 4. nadzemnom podlaží, v dome súp. č. XXX, vo vchode č. XXX, postavenom na pozemku KN parcele č. XXXX/X v k. ú. X. B., spolu s príslušenstvom bytu, pivnicou č. 5, spoluvlastníckym podielom bytu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti 6963/305928 a spoluvlastníckym podielom bytu na pozemku KN parcele č. XXXX/X o veľkosti 6963/305928, ako aj nebytový priestor, garáž č. 2-12, spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXX, ako aj na pozemku parcelné č. XXXX/X o veľkosti 1686/305928-ín, všetko zapísané na LV č. XXXX, k. ú. X. B., patria do BSM žalobcu, Ing. X. A., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X/A, XXX XX B. a žalovanej JUDr. L. A., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XXX, XXX XX X. B.. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania a právneho zastúpenia, do rúk právnej zástupkyne žalobcu Mgr. K. Q. vo výške 382,62 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca so žalovanou uzavreli manželstvo dňa 06.10.1992, pričom rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 30.11.2009, č. k. 7C/47/2009-30, právoplatným dňa 15.01.2010, bolo ich manželstvo rozvedené. Počas trvania manželstva dňa 14.11.2001 uzavrelo Mesto X. B. so žalovanou zmluvu č. 179/01-SM o prevode vlastníctva bytu č. XXX/XXX-X a garáže č. 12, ktorou odpredalo žalovanej byt s príslušenstvom a garáž s tým, že časť kúpnej sumy bola uhradená do 30 dní po podpise zmluvy a zvyšok má uhradiť v 300 mesačných splátkach po 4.590,- Sk. Vklad vlastníckeho práva v prospech žalovanej bol povolený vtedajším katastrálnym odborom Okresného úradu v Považskej Bystrici pod V 2015/01 dňa 27.12.2001. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, k.ú. X. B. je vedená ako vlastníčka uvedených nehnuteľností žalovaná. Súd prvého stupňa konštatoval, že nehnuteľnosti, ktoré boli kúpené žalovanou od Mesta X. B. zmluvou zo dňa 14.11.2001, patria do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania preto, lebo boli kúpené za spoločné peniaze účastníkov konania, a skutočnosť, že na kúpnej zmluve je ako kupujúca uvedená len žalovaná, na tejto skutočnosti nič nemení. Podľa názoru súdu má žalobca naliehavý právny záujem na vedení tohto sporu a na jeho výsledku v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Žalovaná na základe súčasného zápisu v liste

vlastníctva môže nehnuteľnosť bez súhlasu žalobcu previesť na tretiu osobu. Môže tak urobiť vtedy, ak vyplatí dlh Mestu X. B., a to, že žalobca je v súčasnosti predsedom spoločenstva vlastníkov bytov, ktoré by sa ku kúpnej zmluve malo vyjadrovať, na veci nič nemení. Podľa názoru súdu prvého stupňa je žalobca v právnej neistote, a nikto ho nemôže nútiť, aby v krátkych intervaloch kontroloval výpis z listu vlastníctva s tým, že v prípade, že by žalovaná previedla nehnuteľnosti na tretiu osobu, mohol by podať žalobu na súd o neplatnosť zmluvy o prevode. Nikto nemôže žalobcu nútiť, aby podal návrh na súd na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a v prípade, že by tak neurobil, prešli by nehnuteľnosti patriace do BSM účastníkov konania do ich podielového spoluvlastníctva s tým, že žalobca by opäť nebol ako spoluvlastník zapísaný na liste vlastníctva. Pretože Správa katastra v Považskej Bystrici odmietla žalobcu na list vlastníctva zapísať, je podľa názoru súdu správne, aby to, že nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania, určil súd a na základe jeho rozsudku, aby došlo k oprave zápisu na liste vlastníctva. Z týchto dôvodov žalobe vyhovel. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 143, § 146 ods. 1, § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 80 písm. c/ O.s.p. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 382,62 eur, ktoré spočívajú v zaplatenom súdnom poplatku za žalobu vo výške 99,50 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 283,12 eur. Právnej zástupkyňi žalobcu bola priznaná odmena v zmysle § 11 ods. 1 vyhl. č.655/2004 Z.z., a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie žaloby á 57 eur, 2x účasť na pojednávaníach v dňoch 12.01.2012, 26.01.2012 á 58,69 eur, za účasť na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednaní veci jej bola priznaná odmena á 14,25 eur, režijný paušál 7,41 eur x 3 za úkony z roku 2011, režijný paušál 7,63 eur x 2 za úkony z roku 2012, spolu trovy právneho zastúpenia 283,12 eur.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, domáhala sa jeho zmeny a zamietnutia žaloby. Vytykala súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci, keď podľa jej názoru žalobca nemá naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe. Poukázala na to, že žalobca bol prítomný pri podpisovaní kúpnej zmluvy, sám inicioval len ju ako kupujúcu na zmluve, nič nenamietal, toto začalo až po ich rozvode. V konaní preukázala, že celá kúpna cena za odkúpené nehnuteľnosti doposiaľ nie je uhradená, túto pravidelne v zmysle zmluvy spláca so svojho účtu, akontáciu na byt uhradila z peňazí, ktoré mala za slobodna. V predmetnom byte býva spoločne s deťmi, na bývanie v byte je odkázaná, žalobca sa na žiadnych nákladoch nepodieľa od roku 2007. Vyslovila názor, že rozhodnutím súdu je nútená podať žalobu o vyporiadanie pasív, ktoré sa k bytu s príslušenstvom viažu, teda ju núti podať žalobu o vyporiadanie BSM. Mala za to, že v danom prípade bolo potrebné domáhať sa žaloby na plnenie, ktorá má prednosť pred žalobou na určenie, teda návrhom na vyporiadanie BSM, v ktorom konaní sa prejudiciálne vyporiada masa BSM, nielen aktíva, ale aj pasíva účastníkov, čím bude žalobcove právo uspokojené. Je to práve žalobca, ktorý vie, že v prípade uvedenej žaloby o vyporiadanie BSM bude musieť nemalú sumu jej ešte vyrovnáť. Namietala, že súdne rozhodnutie nerieši celý byt, rieši len jeho aktíva, no pasíva nie. Uvedeným rozsudkom sa právne postavenie žalobcu nezmení, nakoľko sú rozvedení a po rozvode Správa katastra napadnuté rozhodnutie nemôže zapísať. Dôvodila, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podanej žalobe aj z toho dôvodu, že nikdy nespochybňovala, že predmetný byt do BSM patrí, je však potrebné ho vyporiadať v rámci vyporiadania BSM s aktívami, ako aj s pasívami, takže skutočnosť, že sú spoluvlastníkmi tohto bytu, sporná, napriek zápisu v katastri nie je, a nemá žiadne námietky voči tomu, aby v rámci konania o vyporiadania BSM tento byt bol do masy BSM zahrnutý a zákonným spôsobom vyporiadaný. Tento spor je jednoznačne nadbytočný, pretože ním sa ich majetkové vzťahy po rozvode manželstva neriešia. Žalovaná písomným podaním, doručeným odvolaciemu súdu dňa 05.04.2013 oznámila, že na Okresnom súde v Považskej Bystrici prebieha pod sp. zn. 8C/3/2013 konanie o vyporiadanie BSM, predmetom ktorého je i byt prejednávaný v danej veci. Uplatnila si náhradu trov konania.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že žalovaná v podanom odvolaní uvádza iné skutkové tvrdenia, ktoré sú však nepravdivé a účelové. Uviedol, že žalovaná využila svoje známosti na katastri nehnuteľností, a tento vykonal zápis vlastníckeho práva bez toho, aby jeho ako manžela vyzval k tomu, aby sa ako účastník zmluvy vyjadril, či nehnuteľnosti patria alebo nepatria do BSM. Pokiaľ ide o kúpnu cenu, nie je pravdou, že akontáciu za byt uhradila žalovaná z vlastných peňazí, ani to, že byt spláca výlučne z vlastných finančných prostriedkov. V roku 2009 získal finančné prostriedky, z ktorých časť vo výške 150.000,- Sk použil na rekonštrukciu kúpeľne v predmetnom byte a 398.000,- Sk použil na zveľadenie nehnuteľností vo výlučnom vlastníctve žalovanej v G. A.. Po rozvode manželstva z opatrnosti

zaslal žalovanej oznámenie, ktorým ju upovedomil o tom, že tieto peniaze vo výške 398.000,- Sk započítava do splátok bytu a garáže, ktoré sú predmetom tohto konania. Mal za to, že vyporiadanie BSM je zbytočné, nie je podľa neho potrebné vyporiadavať aktíva k bytu, keď finančné prostriedky vo výške 150.000,- Sk a 398.000,- Sk investoval do spoločného bytu a má záujem na určení jeho vlastníckeho práva. Poukázal na judikatúru súdov v obdobných konaniach, z ktorej je zrejmé, že má naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe. Mal za to, že určovacia žaloba, na základe ktorej bude vykonaný zápis do katastra nehnuteľností, jednoznačne zabráni ďalším súdnym konaniam medzi ním a žalovanou. Nemá záujem žalovať o vyporiadanie BSM, po uplynutí troch rokov od zániku BSM sa stane spoluvlastníkom bytu o veľkosti 1-ice. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť, nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Existencia naliehavého právneho záujmu u všetkých určovacích žalôb je základnou procesnou podmienkou ich úspechu. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak by bez požadovaného určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo jeho právne postavenie sa stalo neistým. Tento právny záujem musí existovať aj v čase, kedy súd rozhoduje rozsudkom vo veci (§ 154 ods. 1 O.s.p.). Žaloba o určenie v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. spravidla nemá opodstatnenie vtedy, ak požadované určenie je len povahou predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či je tu alebo nie je právny vzťah alebo právo, a to najmä vtedy, ak takáto predbežná otázka nerieši alebo nemôže riešiť celý obsah alebo dosah sporného právneho vzťahu alebo práva.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Podľa názoru súdu nehnuteľnosti, ktoré boli odkúpené žalovanou od Mesta X. B. kúpnu zmluvou zo dňa 14.11.2001, patria do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania preto, lebo boli kúpené za spoločné peniaze účastníkov konania, a skutočnosť, že na kúpnej zmluve je ako kupujúca uvedená len žalovaná, na tejto skutočnosti nič nemení. Podľa výpisu z listu vlastníctva je žalovaná vedená ako výlučná vlastníčka uvedených nehnuteľností a nehnuteľnosť môže bez súhlasu žalobcu previesť na tretiu osobu. Podľa názoru súdu prvého stupňa je žalobca v právnej neistote a nikto ho nemôže nútiť, aby podal návrh na súd na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vzhľadom k tomu, že správa katastra odmietla žalobcu na list vlastníctva zapísať, je podľa názoru súdu správne, aby to, že nehnuteľnosti patria do BSM účastníkov konania určil súd, a na základe jeho rozsudku aby došlo k oprave zápisu na liste vlastníctva.

Odvolací súd sa s týmto právnym posúdením veci v otázke naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení nestotožňuje.

V preskúmvanej veci z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa vyplýva, že účastníci konania sú bývalí manželia, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.11.2009, č. k. 7C/47/2009-30, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.01.2010. Počas trvania manželstva dňa 14.11.2011 žalovaná ako kupujúca uzavrela s Mestom X. B. ako predávajúcim kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva bytu č. XXX/XXX-X a garáže č. 12, k. ú. X. B., pričom vklad vlastníckeho práva v prospech žalovanej k predmetným nehnuteľnostiam bol povolený Okresným úradom Považská Bystrica, katastrálny odbor pod V 2015/01 dňa 27.12.2001. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, k. ú. X. B. je žalovaná vedená ako výlučná vlastníčka predmetných nehnuteľností. Žalovaná v priebehu konania nespochybňovala, že predmetný byt s garážou patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, avšak namietala nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení s poukazom na to, že v prípade konania o vyporiadanie BSM by musel byť do masy BSM zahrnutý aj predmetný byt s príslušenstvom.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že za trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno pripustiť existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, že určitá vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, najmä v prípade, ak ide o nehnuteľnosť, ktorá je evidovaná v katastri nehnuteľností len na jedného z manželov. V prípade nezhôd medzi manželmi o tom, že určitá vec patrí či nepatrí do BSM, však nie je bez významu, či takáto sporná otázka nemôže byť riešená ako predbežná otázka v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré už zaniklo. V konaní o vyporiadaní BSM súd najskôr rieši ako predbežnú otázku, či majetkové hodnoty, ktoré sú predmetom konania, skutočne do masy BSM patria a následne ich prikáže niektorému z účastníkov (popríklad obidvom do podielového spoluvlastníctva) a rozhodne o finančnom plnení (náhrade) za takéto prikázanie. Z uvedeného je zrejmé, že otázka spoločného vlastníctva k určitej veci je v rámci konania o vyporiadaní BSM otázkou predbežnou pre vlastné vyporiadaníe.

V preskúmvanej veci sa žalobca podanou žalobou domáhal určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do BSM v čase, keď už BSM účastníkov konania zaniklo rozvodom manželstva dňa 15.01.2010. Podľa názoru odvolacieho súdu mal žalobca možnosť dosiahnuť zmenu zápisu vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností v konaní o vyporiadaní BSM. Otázka spoločného vlastníctva k určitej veci je v rámci konania o vyporiadaní BSM otázkou predbežnou pre vlastné vyporiadaníe. Z odvolania žalovanej navyiac vyplýva, že na Okresnom súde Považská Bystrica je už vedené konanie o vyporiadaní BSM pod sp. zn. 8C/3/2013, predmetom ktorého sú i nehnuteľnosti, ku ktorým sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva v danej veci. Odvolací súd za tejto situácie dospel k názoru, že žaloba žalobcu nie je opodstatnená, nakoľko nerieši celý obsah sporného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania. V prípade zistenia, že predmetné nehnuteľnosti do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania patria, súd v konaní o vyporiadaní BSM prikáže nehnuteľnosť niektorému z účastníkov (popríklad obom do podielového spoluvlastníctva), vyporiada aj pasíva, ktoré sa k predmetnej nehnuteľnosti podľa tvrdenia žalovanej viažu a rozhodne o finančnej náhrade za takéto prikázanie v súlade so zásadami uvedenými v § 150 Občianskeho zákonníka. S prihliadnutím na uvedené okolnosti a najmä k tomu, že na súde prvého stupňa už prebieha konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe. Určenie, či nehnuteľnosti patria, či nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov bude súd riešiť ako predbežnú otázku v konaní o vyporiadaní BSM.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol.

O náhrade trov prvostupňového i odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, 2, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanej bola podľa zásady úspechu v konaní priznaná náhrada trov konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej vznikli trovy konania v súvislosti so zaplatením súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 99,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.